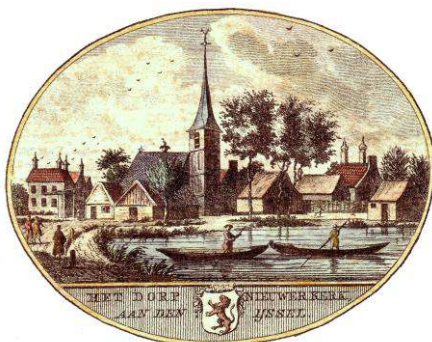

NIEUWSBRIEF

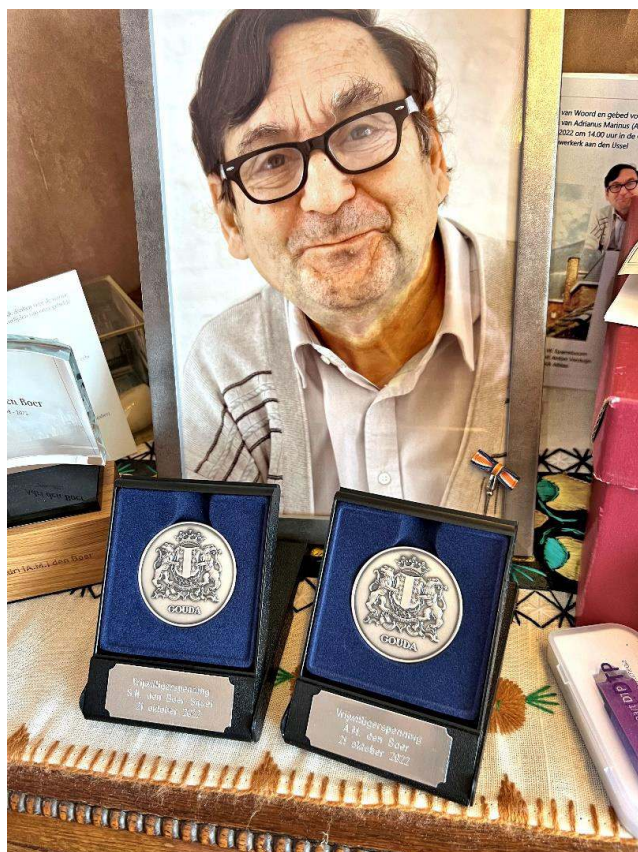
HISTORISCHE VERENIGING

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

JG 30, NR 89 - NOVEMBER 2022

*Open middagen Oudheidkamer:
eerste zaterdag van de maand van 14.00 - 17.00 uur*

*Foto van Adri den Boer, met twee 'Erepenningen van Gouda' ervoor
(zie voorwoord op pagina 1)*

Van de voorzitter

Beste HVN-leden,

We zijn verheugd deze derde nieuwsbrief van dit jaar weer vol met interessante weetjes en verhalen te kunnen aanbieden. Na het toch voor ons onverwacht overlijden van Adri den Boer moesten we ons echt weer even in gang trekken. Sowieso missen we nu zijn bijdragen aan dit blad, maar er ligt nog wel ongepubliceerd werk, dat we hopelijk de komende nummers postuum kunnen plaatsen. Mieke den Boer heeft gelukkig de eindredactie en opmaak van ons blad voort willen zetten, een zorg minder.

Over postuum gesproken, Adri en Mieke hebben recent nog de erepenning van de stad Gouda mogen ontvangen. Dit zat al in het vat, maar was vanwege Adri's knieoperatie vorig jaar november opgeschort. De uitreiking kwam helaas voor Adri te laat, maar de penningen hebben een mooi plaatsje gekregen, zoals de foto op de voorkant illustreert.

Ook in het Goudse is er veel gepubliceerd, waaronder het regionaal-historisch tijdschrift 'De Schatkamer' van Stichting Vrienden van Archief en Librije, waar Adri de eindredactie van had en waarvan Mieke de vormgeving verzorgde. Ik denk dat de kwalificatie 'streekhistoricus' de lading goed dekt. Ook onze collega's van Oud-Zevenhuizen-Moerkapelle, die op 29 oktober hun 25-jarig jubileum hadden, hebben Adri herdacht in hun tijdschrift, en ook zij hebben postuum werk op de plank liggen dat ze nog gaan publiceren.

Het bestuur onderzoekt de mogelijkheid om werk van Adri te digitaliseren, zoals de vele cursiefjes die onder de naam 'Oud+Heden' en 'Toen en Nu' in de streekbladen zijn verschenen. We hopen zijn erfenis op deze manier te doen voortleven en dat wij er nog jaren uit kunnen putten.

Het voorliggende nummer van de HVN-Nieuwsbrief bevat diverse bijdragen van leden. Dat is een trend die we willen gaan vasthouden en uitbreiden. Zo hebben Rob Stolk en Rob Duiverman artikelen ingebracht die, al dan niet samengevat, in deze nieuwsbrief zijn opgenomen.

Peter Molenaar heeft bemiddeld om zijn vader te laten interviewen, die als laatste melkgeld rondbracht bij de boeren in onze regio. We hebben ook de historie van dorpsgarage Van der Weijden mogen optekenen.

Vandaar ook een oproep aan de leden. Heb je nog interessante dorpshistorische verhalen, kom er mee! Wie denk dat zijn/haar pen niet vlot genoeg is: geen probleem, we komen graag langs om een verhaal op te tekenen.

Veel leesplezier,

Brord van Westing

Garage Van der Weijden, een Nieuwerkerks begrip

Aan de Kerklaan, schuin tegenover de St. Josephkerk, is sinds 1930 Garage Van der Weijden gevestigd. Tussen de twee karakteristieke jaarendertigwoningen ligt het eigenlijke bedrijf wat naar achteren, een bescheiden bedrijf, dat nog wordt gerund door de kleinzoon van de oprichter, Korst van der Weijden, bijgestaan door nog een monteur. Het bedrijf heeft echter een roemruchte historie en was jarenlang een toonaangevend garagebedrijf, dat van vele markten thuis was.

Oprichter Frank van der Weijden was een zoon van één van de vijf veldwachters die Nieuwerkerk destijds rijk was. Die zetelden, inclusief een cachot, in het toen nieuwe Raadhuis aan de Kerklaan, waar nu de R.K. kerk staat. Van der Weijden was een van de eerste leden van de Bond voor Automobielhandelaren en Garagehouders, beter bekend als BOVAG, die startte met veertig leden en er momenteel 8000 telt.

Bovag-lidmaatschap

Van der Weijden begon als een allround bedrijf. Grote dealerbedrijven waren er vrijwel niet en elke garage kon op bestelling zo'n beetje elk merk geleverd krijgen. Ook de techniek was relatief simpel, en monteurs leerden het vak al doende en waren ook meesters in het improviseren als onderdelen op zich lieten wachten. Uit advertenties uit de vooroorlogse tijd blijkt dat van der Weijden zowel personenauto's als motoren leverde, zoals van de merken Chevrolet en B.S.A.

Chevrolet Master 1934

B.S.A.-zijklepper 1933

Gezien de land- en tuinbouwomgeving van Nieuwerkerk was de belangrijkste markt echt die van kleinere vrachtwagens, waarbij de Duitse Magirus Deutz een belangrijke moot in de omzet vormde. Ook bezat Van der Weijden een fikse takelwagen, die blijkens krantenberichten regelmatig te hulp kwam bij weggezakte wagens of zelfs bij een busongeluk in de oorlog, waarbij een hele bus vanaf de dijk de IJssel was ingereden....

Magirus Deutz

Uit de overlevering van de heer J.R. Lekkerkerker, die in 1935 als 15-jarige leerling bij Van der Weijden begon, weten we wat meer over de oorlogsjaren. Dat was een moeilijke tijd, ook al omdat diverse auto's van klanten werden gevorderd. Maar vanwege de cruciale functie voor de voedselproductie hadden nog veel auto's dispenstatie. Echter, onderdelen en autobanden werden schaars of waren zelfs helemaal niet meer leverbaar. Ook hier was improvisatie het toverwoord, en met diverse trucjes werden bijvoorbeeld banden toch nog bruikbaar gehouden. Het brandstoftekort werd deels opgelost door vervaarlijke houtgasinstallaties aan auto's aan te brengen. Een kunst op zich. Maar omdat auto's zelden wilden starten op houtgas, moesten de monteurs vaak in alle vroegte op de fiets met een kannetje benzine de klanten langs om de houtgasauto's aan de praat te krijgen. Van der Weijden had daarvoor een brandstofrantsoen toegewezen gekregen.

Auto met houtgasinstallatie

Na de oorlog braken er weer betere tijden aan. Voor wat de vrachtwagens betreft was er een groot aanbod aan oude legertrucks. Deze benzineslurpers werden door Van der Weijden van efficiënte dieselmotoren voorzien, die in Duitsland alweer op grote schaal werden geproduceerd.

De jeeps van x-geallieerden, met hun vierwielaandrijving, kwamen vaak bij boeren terecht, die deze als tractor konden gebruiken, totdat in het kader van de Marshallhulp echte tractors hun weg naar Nederland vonden.

Ten tijde van het 25-jarig bestaan van het bedrijf in 1955, dat groots werd gevierd in zaal Honkoop aan de 's-Gravenweg, met zelfs cabaret en zang, was Garage van der Weijden een behoorlijk groot bedrijf. Het voltallige personeel met aanhang, en vele relaties en notabelen maakten bij dit jubileum hun opwachting, en het personeel bood een groot Delfts-blauw gedenkbord aan.

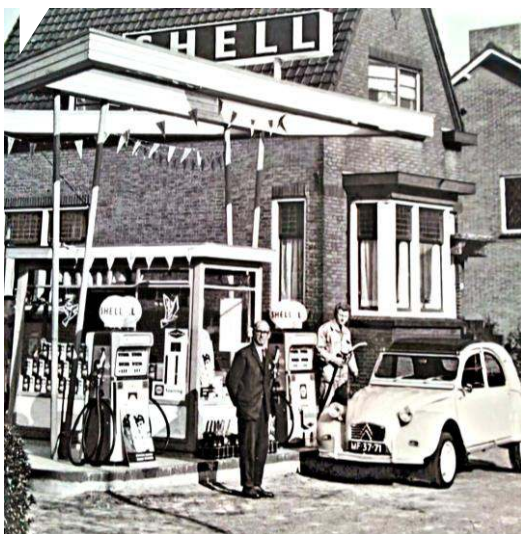

Dokter Hage feliciteert het echtpaar Van der Weijden.

Het gedenkbord bij 25 jaar Garage Van der Weijden, geschonken door het personeel (1955)

Gaandeweg werden de vrachtwagens minder belangrijk voor het bedrijf. Vrachtwagens werden groter en groter en pasten steeds minder in de bedrijfsvoering, ook al vanwege de hoge investeringskosten voor onderhoudsmachinerie; ook werd daarvoor de ruimte aan de Kerklaan te krap.

Benzinestation Van der Weijden

Personenauto's werden meer en meer hoofdmoot, en de linkerkant van de garage werd op een gegeven moment als showroom ingericht. Tevens kwam er een benzinstation. De Engelse automobiellindustrie speelde nog een behoorlijke rol en onderging een schaalvergroting, waarbij diverse illustere merken als Morris, Triumph en Austin allemaal onder de vlag van het British Leylandconcern kwamen. De Mini werd een groot succes en kon de eerste jaren als Morris, als Austin en als Wolseley worden geleverd; dezelfde auto's met een ander logo of neusje. 'Badge Engineering' werd dat genoemd. Van der Weijden lifte mee op dat toen nog succesvolle concern en werd Leyland-dealer.

Een aantal jaren later werd de in opkomst zijnde Mitsubishi toegevoegd aan het dealerschap.

Een combinatie van factoren zorgde ervoor dat British Leyland uiteindelijk ter ziele zou gaan als concern. Stakingen, kwaliteitsproblemen, intern concurrerende deelbedrijven, mislukte modellen

en verouderde fabrieken zorgden ervoor dat de klad erin kwam. Dit werkte door naar dealers, en begin jaren negentig was het op. Ook voor Van der Weijden betekende dit het einde van het dealerschap, en het bedrijf werd afgeschaald. Echter, voor onderhoud en reparaties van wat oudere modellen en occasions is het nog steeds een goed adresje. Korst van der Weijden heeft nog een goed netwerk, en in het geval dat er bij een reparatie merkspecifieke elektronica aan te pas komt, is daar vaak via bemiddeling wel een mouw aan te passen.

Broed van Westing

Met dank aan Rob Stolk en Margriet Visser-van Vliet voor een aantal foto's

**Austin
Morris**

**Verkoop van alle
merken nieuwe en
gebruikte auto's**

SPECIALE VERKOOP
VAN MORRIS EN AUSTIN

K.F. v.d. Weijden B.V.
Kerklaan 37-39 NIEUWERKERK A/D IJSSEL Telefoon 0 18 03 - 23 55

Advertentie in Het Kanaal, 1981

Dirk Molenaar, de laatste betaalmester van de CMC

Onze regio kende in de jaren vijftig nog zo'n 130 melkveehouders. We hebben het dan over Kralingen, Kralingseveer, Capelle, en in Nieuwerkerk de 's-Gravenweg tot Kortenoord en de 1^e en 2^e Tochtweg. Al deze veehouders waren aangesloten bij de Consumptie Melk Centrale, de CMC. Men was lid en je kunt zeggen dat CMC een soort coöperatie was gebleven. Er was een winstdeling en aan het eind van het jaar konden de boeren vaak nog een leuke bonus tegemoet zien.

CMC-melkbus

Vóór de oorlog waren er alleen in en rond Rotterdam nog zo'n vijftig kleinere zuivelinrichtingen, in de volksmond ook wel melkfabrieken genoemd. De CMC, die in 1938 werd opgericht, had er daarvan al een heleboel overgenomen; het was een behoorlijk bedrijf met rond 1950 circa 8500 aangesloten veehouders en 500 zelfkazende boeren. Andere grote spelers in Zuid-Holland waren verder Stassano, Sierkan, Van Grieken en Menken. Deze bedrijven waren in staat de kwaliteit te bewaken en ziekten uit te bannen, en belangrijk voor de boeren was ook de standaardisatie van prijzen. In de jaren vijftig schommelde de melkprijs voor de boeren rond de negen (gulden)cent. Er was sprake van kwaliteitsniveaus in drie categorieën. Voor de beste melk werd één cent meer betaald, de middelste soort gaf een halve cent extra.

Het ging zo'n beetje als volgt. De boeren hadden elk genummerde melkbussen en zorgden ervoor dat de melk gefilterd en gekoeld werd tot de bussen 'aan de dijk' of 'aan de weg' konden worden gezet. De melkrijders van de CMC kwamen op vaste tijdstippen één keer per dag langs. Wee de boer die niet op tijd was, want dan liep het hele schema vertraging op, ook in de fabriek. De melkrijder noteerde het aantal melkbussen per boer en bracht zodra de wagen vol was de melk naar de fabriek. Daar werd door een laborant meteen de kwaliteit gecontroleerd en per boer werd ingeboekt hoeveel kilo melk van welke kwaliteit (o.a. vet- en eiwitgehalte) was geleverd. Dan ging de melk het proces in en werden er diverse producten van gemaakt. Werden er ziektekiemen in de melk gevonden, dan werd deze melk uit de roulatie genomen en kon de boer een inspecteur verwachten om de zieke koeien op te sporen. Koeien-TBC en Mond-en-Klauwzeer waren berucht en konden hele bedrijven tijdelijk stilleggen.

Dit verhaal voert ons nu naar Dirk Molenaar, inmiddels 96 jaar oud. Dirk woont nog in goede gezondheid in Zevenhuizen en nodigde de HVN uit zijn verhaal op te tekenen.

Dirk kwam oorspronkelijk uit Hillegersberg, toen nog een zelfstandig dorpje. Zijn vader pachtte een kleine boerderij met 10 tot 12 koeien en verder wat gemengd bedrijf.

Het betrof een stuk Alexanderpolder, direct grenzend aan de Capelseweg, die toen nog een onverhard pad was. In de praktijk beschouwden de Molenaars zich als Capellenaren en men kerkte daar, ging er naar school en winkelde er af en toe. Het was sappelen op de arme grond van de Alexanderpolder, waar het slecht boeren was.

Dirk Molenaar

Toen Dirk 12 jaar was lukte het niet om vervolgonderwijs te vinden en kon hij tijdelijk aan de slag als knechtje bij een zuivelhandelaar aan de 's-Gravenweg. In 1940 kon hij tuindersknecht worden, ook aan de 's-Gravenweg, op het Rotterdamse deel ervan. Na de oorlog wachtte de dienstplicht en werd hij naar Nederlands-Indië uitgezonden, waar hij ongedeerd vandaan terugkeerde.

Hij kon weer als tuindersknecht aan de slag, maar al snel kwam een lucratieve bijbaan op zijn pad. Het was in die tijd nog gewoonte dat de boeren elke twee weken contant hun melkopbrengsten kregen uitbetaald, het 'melkgeld'. Hiervoor huurde CMC een betrouwbare en verantwoordelijke persoon in, die dan om de veertien dagen twee dagen bezig was met geld rondbrengen bij de boeren. Dit bracht dan 25 (gulden)cent op per adres en dat kwam uit op rond de veertig gulden per keer, wat in die tijd een mooi bedrag was. Toen Dirk werd benaderd of hij dit wilde gaan doen, omdat de vorige betaalmeester ermee ophield, hoefde hij er niet lang over na te denken, en zijn baas vond het ook prima.

Dirk heeft dit werk tot 1956 gedaan, en hij was de laatste betaalmeester, omdat de CMC daarna alleen nog maar giraal wilde uitbetalen. Uiteraard hield de CMC een nauwkeurige boekhouding bij. Elke twee weken werden er nota's per boer opgesteld met daarin de hoeveelheden geleverde melk en de kwaliteit ervan. Vermenigvuldigd met de hoeveelheden gaf dat een totaalbedrag per boer. Voor alle boeren in de betaalregio werd zo een totaalbedrag uitgerekend, dat dan op het Postkantoor contant kon worden opgehaald. Het was dus niet zo dat er per boer een envelop met geld was.

De betaalmeester, van wie Dirk dus de laatste was, kreeg het hele bedrag, vaak wel f70.000, handje-contantje mee, en hij moest ervoor zorgen dat hij aan het eind eindigde met een saldo van f0,00. Dan moest dus elke boer gekregen hebben waar hij recht op had. Wanneer aan het eind van het jaar de winstdeling werd uitgekeerd was het bedrag zelfs meer dan f100.000!

Op de fiets, door weer en wind, regen of sneeuw, het was voor Dirk een pittige route. Soms kon er een kopje koffie af, en gulle boeren lieten klein wisselgeld, 'sprot' genoemd, nog wel eens zitten. Dat leverde vaak weer een paar gulden extra per rondje op.

Volgens Dirk was er nooit discussie over de melknota's. De boeren vertrouwden blindelings op de CMC-boekhouding, hoewel gemopper over de melkprijs in het algemeen nu eenmaal gewoonte bij boeren was. Het bedrag waar Dirk mee rondfietste, was in die tijd dus een klein vermogen.

Nooit was er sprake van onregelmatigheden en altijd kon hij veilig zijn rondje doen. Het was dankbaar werk en uiteraard zagen de boeren hem graag komen. Omdat Dirk hoofdelijk aansprakelijk was voor het bedrag, moest hij eventuele tekorten zelf aanvullen. Slechts één keer miste hij 100 gulden. Ook na het af fietsen van alle boeren kwam het bedrag niet meer boven water. Die vermissing was juist een dag vóór Dirks trouwdag. Om de stemming niet te bederven heeft hij het zijn bruid niet verteld en moest hij een paar keer voor niets bezorgen om het bedrag weer aan te zuiveren.

Toen in 1956 CMC met het betaalmesterschap stopte en de boeren giraal ging betalen voor hun melk, waren veel boeren daar niet gelukkig mee. Ze moesten dan hun 'eigen geld' zelf als een bedelaar ophalen, zo was voor sommigen het gevoel. Maar alles went, dus de protesten verstomden snel.

Fusies in de zuivelindustrie gingen later vrolijk verder. CMC werd onderdeel van Melkunie, dat later Campina werd, en dat is momenteel weer onderdeel van Friesland-Campina. Dat is inmiddels op drie na de grootste zuivelproducent van de wereld en het opereert dan ook op wereldschaal. De kern is nog steeds een ledencoöperatie die dividend uitkeert in de vorm van een bonus. Het aantal melkveehouders is met 90% drastisch verminderd. Desalniettemin telt Nederland momenteel nog evenveel melkkoeien als in de jaren vijftig, 1,6 miljoen. De melkoprangst per koe is inmiddels verviervoudigd. Een gezonde koe levert per jaar momenteel 32.000 kilo melk. In de jaren vijftig was rond de 6000 kilo al heel mooi.

NAAM: Mla No. R.v.J.V.
 Controleno.: 239 Stamboek 2.060.335
 Fokreg. 2.060.335
 Veeras: FH - MRFF

No.	datum		kg melk			vet		tot. melk	eiwit		Opmerk.
	dg	mnd	av.	mo.	totaal	%	gr.		%	gr.	
1	15	4	14	16	30,4	33,5		30,4	31,0		
2	6	5	13	15	28,6	32,5		28,6	29,0		
3	20	5	13	16	30,4	39,5		30,4	31,0		
4	18	6	12	13	25,6	32,5		25,6	31,0		
5	0	7	10	11	22	41,0		22	33,0		
6	12	8	9	10	19,0	39,5		19,0	32,0		
7	3	9	8	10	18,4	44,0		18,4	36,1		
8	23	9	6	7	13,0	40,5		13,0	35,5		
9	14	10	7	8	15,4	43,5		15,4	37,7		
10	4	11	6	6	12,0	51,5		12,0	30,5		
11	20	11	5	6	12	47,5		12	39,2		
12	16	12	5	6	12	37,0	44,4	12	36,1	43,3	
13	14	1	5	5	11	45,4		11	30,6		
14											
15											du
16											
17											

Melkboekhouding

Met Dirk Molenaar ging het verder ook prima. Na een aantal jaren kon hij een tuinbouwbedrijf beginnen in Moerkapelle, en hij is momenteel in een nog redelijk goede gezondheid een tevreden man in ruste.

C.M.C.-Melk Unie producten

slagroom	vruchtenlimonade
koffieroom	up-dranken
zure room	tonic
bulgaarse yoghurt naturel	roomboter
bulgaarse yoghurt met rum en rozijnen	boterrolle
bulgaarse yoghurt met aardbeien	lunchkaas gewoon
bulgaarse yoghurt met kersen	lunchkaas dieet
bulgaarse yoghurt met perziken	lunchkaas rabbinaal
gestandaardiseerde melk	goudse kaas gewoon
gesteilliseerde melk	goudse kaas dieet
melkyoghurt	goudse kaas rabbinaal
melkyoghurt met vruchten	randkaas
vanille vla	broodkaas dieet
chocolade vla	broodkaas rabbinaal
hopjes vla	vierkante kaas dieet
rijstepap	gesneden kaas
havermoutpap	melkpoeder vol - verstuivings
mager melk	melkpoeder mager - verstuivings
melvite	welpoeder
slank-A-Mel	condens zonder suiker 7% vet
mager yoghurt	condens zonder suiker 9% vet
mager yoghurt met aardbeien	condens zonder suiker 11% vet
mager yoghurt met abrikozen	condens met suiker 8% vet
mager yoghurt met rum en rozijnen	condens met suiker 9% vet
mager yoghurt met kersen	condens mager met suiker
karnemelk	wel en welpasta
gortepap	melksuiker
bloempap	room in blik
chocolademelk	sterielmelk in blik
mager chocolademelk	chocolademelk in blik
koffiemelk	ijsmix - pasta
water-ijs	ijsmix - poeder
consumptie-ijs	chocoladepasta puur
roomijs	chocoladepasta melk
vruchtengazeuse	chocoladepasta hazelnoot

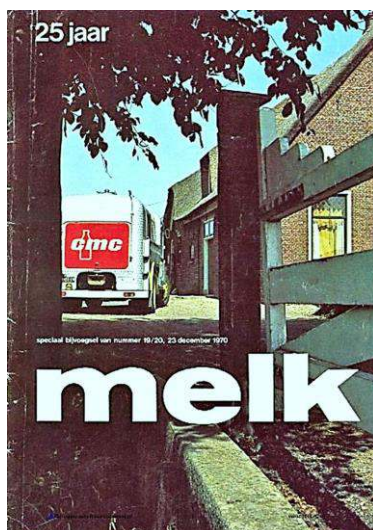

Ik eindig met een poster met CMC-Melk Unie-producten uit de zestiger jaren en het CMC-jubileumboekje, bij het 25-jarig bestaan in december 1970 uitgegeven.

Bronnen:

- Gesprek met Dirk Molenaar, april 2022
- 25 jaar CMC-jubileumboekje (zie foto)
- Boek 'Het Boerenerfgoed van Capelle aan den IJssel'
- Website Friesland Campina

Brord van Westing

Een leprozenhuis op Kortenoord

Mensen die de besmettelijke ziekte lepra hadden - ze werden leprozen of melaatsen genoemd - werden vroeger geweerd uit de samenleving. In de Middeleeuwen

*Melaatse bedelaar,
door Pieter Jansz. Quast, 1634*

bekommerde de kerk zich om de leprozen en zorgde voor huisvesting en onderhoud. Waar de steden groeiden en welvarend werden zie je dat de stad die zorg op zich ging nemen. Er werden leprozerieën gebouwd buiten de stad. Daar konden de leprozen wonen en verzorging krijgen. Het was hen verboden om in de stad te komen, met uitzondering van één of twee keer per jaar; dan mochten ze om geld bedelen in de stad. Ze moesten andere mensen wèl voor hun komst waarschuwen met een klepper. En ze moesten buiten de leprozerie speciale kleding dragen; een wijde korte mantel, die 'vlieger' genoemd werd, een hoed met een witte band en handschoenen. Na 1600 nam het aantal leprapatiënten af en werden de leprozerieën geleidelijk gesloten.

Op het platteland werden leprapatiënten veelal in kleine hutjes buiten het dorp geplaatst, vandaar dat lepra ook wel 'acker-sieckte' of 'veld-sieckte' genoemd werd. Het waren kleine houten huisjes, voorzien van een waterput. Zij verschaften de patiënten die uit de gemeenschap verstoten waren een eenvoudig onderdak. De parochie waartoe de patiënt behoorde moest zo'n hutje bouwen en moest ook de patiënt geregeld voorzien van brandhout, kleding en schoenen.

Leprozerieën werden ook wel Lazarushuizen genoemd. In het Nieuwe Testament wordt van Lazarus gezegd dat hij overdekt was met zweren. Zo werd zijn naam verbonden aan de ziekte lepra en werd Lazarus de beschermheilige van de melaatsen, terwijl het onduidelijk was of de Lazarus uit de Bijbel wel echt melaats was.

Ook Nieuwerkerk had een Lazarushuis. In het archief van het Hoogheemraadschap van Schieland wordt een paar keer verwezen naar een leprozenhuis op Kortenoord; dus duidelijk op een wat afgelegen plek. Het wordt in die bronnen echter geen leprozerie genoemd, maar 'Lazerus' of 'Lazeris'. Ons woord lazaret is aan die naam ontleend.

In juni 1499 staan de Hoogheemraden toe, '...dat Lazerus te Cortenoert hoir huijsing tymmeren ende maecken moegen'. En op vijf andere plekken in het archief van Schieland komt Lazarus voor als plaatsaanduiding. Zo staat er, dat ene Jan Cornelisz. in 1548 zijn land heeft liggen '...an die westzijde van die lazaris'.

Omdat er uit deze tijd geen informatie over dit onderwerp bekend is uit kerkelijke of burgerlijke archieven moeten we het doen met deze schaarse informatie uit Schielands archieven.

Bronnen:

- J.E. Landheer: Omzien naar leprapatiënten in Nederland, in Nederlands Tijdschrift voor Medische Microbiologie 1997 nr. 1
- Archieven Schieland

Johan Knoester

Gezondheidszorg in Nieuwerkerk

'Er ligt nog een patiënt op de behandelbank!'

Ook in de tachtiger jaren maakte de fysiotherapeut nog volop gebruik van technische hulpmiddelen bij de behandeling van patiënten. Ik vertelde eerder al eens over de buizenpost van dokter Hage. Nu een anekdote over de 'tractiebank'.

Tractiebank

Rugpijn kon behandeld worden met behulp van de tractiebank. De fysiotherapeut bevestigde banden aan onder- en bovenlichaam. Vervolgens draaide hij aan een slinger en werd het onderlichaam naar omlaag getrokken, terwijl het bovenlichaam gefixeerd was aan de bank. De tractiebank was opgesteld in een apart kamertje, zodat de therapeut ondertussen in een andere

kamer een andere patiënt kon behandelen. Ongeveer om de 10 à 15 minuten liep de therapeut even binnen om aan de slinger te draaien. Stapje voor stapje werd de rug langer. Zo ontstond er ruimte tussen de wervels.

Dit verhaal speelde zich af in de praktijk op het IJslandsmos. De fysiotherapeuten Van Oije en Berkouwer hadden in verband met de toegenomen vraag naar fysiotherapie een extra praktijkruimte gebouwd op het IJslandsmos. We waren daar burens geworden, onze praktijken grensden aan elkaar.

Vaak kwam Dick van Oije aan het einde van de ochtend - voordat hij naar Zevenhuizen vertrok om te lunchen en om zijn middagprogramma thuis te verrichten - even bij mij langs voor een kop koffie. Dat was altijd een gezellig moment en we vergaten soms de tijd. Op de bewuste dag zag Dick dat hij snel naar huis moest, het was al laat geworden. Hij sprong in de auto en reed weg. Niets aan de hand, zou je zeggen.

Logo fysiotherapeuten

Maar 's middags - toen de praktijk werd schoongemaakt - kwam de schoonmaakster tot een wel heel bizarre ontdekking. Er lag namelijk nog een patiënt op de tractiebank... Die had zichzelf niet kunnen losmaken uit de banden en... de fysiotherapeut was hem, in alle haast om op tijd in Zevenhuizen te zijn, vergeten. De schoonmaakster meldde zich bij ons - de burens - met de mededeling: 'Er ligt nog een patiënt op de behandelbank! Hij zegt dat hij vast is gebonden en zichzelf niet kan losmaken en dat hij er al uren ligt....'

Rob Duiverman

Huisarts in Nieuwerkerk van 1976 tot 2011 en buurman van de fysiotherapeuten op het IJslandsmos van 1981 tot 2011

Roomboterfabriek Mijnlief & Co, 1894-1914

De familie Mijnlief is vooral bekend vanwege de steenplaatsen en het enkele eeuwen fabriceren van tientallen miljoenen IJsselsteentjes, tot aan 1964. Dit maakte een aantal generaties van deze familie schatrijk. Je zou ook kunnen stellen: steenrijk, maar dat begrip was eigenlijk bedoeld voor diegenen die zich vroeger een stenen huis konden veroorloven. Waarvan akte.

Ook wel bekend is dat de Mijnliefs hun vermogen verder investeerden. Zij bezaten stukken Zuidplas- en Alexanderpolder en diverse pachtboerderijen op het nieuwe land. De Batavier in Nieuwerkerk was er daar één van, en een replica van die roemruchte boerderij dient nu als bibliotheek, waar in de voortuin het beeldhouwwerk 'de Stenenkruister' nog refereert aan de voorgeschiedenis.

Minder bekend is dat de Mijnlieffs ook zo'n twintig jaar, van 1894 tot 1914, een roomboterfabriek bezaten op Kortenoord, op de plaats waar nu exportslachterij Boer een koelhuis heeft neergezet. Eerder waren op die plek bonenzouterij CIREO en carrosseriebedrijf Paul en van Weelde gevestigd. Rob Stolk heeft nader onderzoek gedaan naar de roomboterfabriek en wie daar zoal bij betrokken waren. Dit is te lezen op de website Hollandsche IJssel Mooier (HIJM). We vatten het verhaal hier samen met wat foto's, omdat de omvang te groot is om geheel op te nemen.

Win-wingedachte

Het investeren in pachtboerderijen als beleggingsobject leidde tot de gedachte om een deel van de melk tot het 'gele goud', roomboter dus, te laten verwerken. Pachters in de nieuwe boerderijen hielden melkkoeien. Daar wilde Leonard Fopbertus (Leen) Mijnlieff eveneens van profiteren door een roomboterfabriek op te richten. Die kwam bij zijn woonhuis en tegelijk kantoor, het zogenaamde Spiegelhuis, dat stond aan het eind van de 's-Gravenweg, vlak bij Kortenoord.

*Leonard Fopbertus (Leen)
Mijnlieff*

*Het Spiegelhuis,
woonhuis en kantoor
van Leen Mijnlieff*

Leen gaf hun vaste Kralingse architect, ir W. Brandsma Joh.z., opdracht om een ontwerp te maken. De Mijnlieffs maakten graag gebruik van zijn expertise. Brandsma was een mannetjesputter, die van vele markten thuis was. Eerder maakte hij, in opdracht van het Rijk, topografische kaarten. Later werd hij vermeld als hoofdopzichter bij de drooglegging van de plassen waarvan het gebied later de naam Alexanderpolder kreeg. Het ontwerp van de markante villa van

zoon Adriaan Marie en diens vrouw Greet was ook van zijn hand, net als de utiliteitsgebouwen voor de steenfabriek op Klein-Hitland.

Kaas en boter bereiden was in die tijd bij gebrek aan goede koeling één van dé manieren om zuivel houdbaar en verkoopbaar te houden. De meeste boeren kaasden en karnden nog zelf, maar groot-schaliger fabricage met gebruik van stoommachines was de toekomst.

Het maken van de gebouwen voor de te Kortenoord op te richten zuivelfabriek is opgedragen aan de heeren C. van Leeuwen en H. de Wit te Nieuwerkerk a/d IJssel.

Goudsche Courant, 12 april 1894

Tot directeur van de te Nieuwerkerk a/d IJssel op te richten boterfabriek der heeren Mijnlief, is benoemd de heer F. J. v. Driesten, onderwijzer aldaar.

Goudsche Courant, 6 maart 1894

Als eerste directeur van de room-boterfabriek werd de Nieuwerkerks onderwijzer Van Driesten benoemd, die het vertrouwen had en een bekende was van de zonen Mijnlief.

De pachtboeren werden met al dan niet zachte hand verplicht hun melk richting fabriek te sturen tegen een vaste prijs. Voordeel voor de boeren was dat het arbeidsintensieve karnen wegviel. In 1904 kregen ze f4,35 per 100 liter, wat 15 cent minder was dan bij een fabriek in Rotterdam, wat dan wel weer verder rijden was. Uiteraard was extra winst voor de Mijnlieffs de leidende gedachte achter deze onderneming. Leen Mijnlief wilde daarbij zijn beide zonen, Adriaan Marie en Arie, niet alleen winst uit harde IJsselsteentjes nalaten, maar ook opbrengsten van zachte boter.

— Onze boeren hebben hunne melk weer verkocht. Die er het eerst bij waren, ontvingen f 4,35 per 100 L. van de zuivelfabriek te Nieuwerkerk aan den IJssel, de overigen zenden ze naar Rotterdam. Dezen ontvingen f 4,50 per 100 L., tot October en dan f 5 per 100 L.

Schoonhovensche Courant, 9 maart 1904

Laadperron voor de melkbussen rond 1910

Veel gedoe en weinig winstgevend

Een boterfabriek was een toch wat andere nering dan een steenbakkerij. De Mijnlieffs besteedden dan ook zo'n beetje alles uit. Het lijkt erop dat noch vader Leendert Mijnlief, die in 1900 overleed, noch zijn beide zonen, de compagnons, veel aan de boterfabriek was gelegen. Ze bemoeiden zich niet met de bedrijfsvoering. Diverse directeuren kwamen en gingen.

*Nieuwerkerk a/d IJssel, 20 Jan. Tot directeur van de room-boterfabriek der firma Mijnlief & Co. is benoemd de heer B. Zandstra te Zoetermeer.

Schoonhovensche Courant, 31 januari 1903

Personeel was lastig te krijgen en waarschijnlijk was de zaak ook minder winstgevend dan verwacht. Daarom werd in 1913 besloten de zaak te verkopen. Er waren echter geen gegadigden voor, en daarom werd op vrijdag 1 mei 1914 de inventaris openbaar geveild. (Zie hieronder enkele aankondigingen.)

De fabriek kreeg nog even het predicaat margarinefabriek, maar er zijn weinig tekenen van dat er ooit margarine is geproduceerd.

Zoon Adriaan Marie overleed in 1915, 50 jaar oud.

Adriaan Marie Mijnlieff

Openbare Vrijwillige Verkoop.

De Notaris **J. VAN DER LEEDEN** te Ouderkerk a/d IJssel is voornemens op **Vrijdag den 1^{en} Mei 1914**, des morgens ten 11 ure, aan na te melden fabriek, aan 's-Gravenweg, nabij het Spoorwegstation te

Nieuwerkerk a/d IJssel, in het openbaar te verkoopen:

Den Inventaris

van de **Roomboter- en Kaasfabriek „MIJNLIEFF & Co.”**

aldaar, bestaande in:

Een **Koelmachine „Atlas”**, capaciteit 7500 calorieën, in 1906 nieuw geleverd, weinig gebruikt; **twee Stoompompen**: „**Hollandia**” en „**Worthington**”; **twee Alfa Separators**, 1500 en 2000 liter; Voorwarmer, twee Pasteurs, twee Karns, Boterkneder, Roomkoeler en Uitdrupapparaat;

twee Melkpompen „Unique”;

vlakke Melkkoeler „Smids”;

Melkweegbascule „Sinus”;

twee Kaasbakken, 1500 en 1800 liter;

twee ijzeren Waterbakken, 900 en 3000 liter;

vijf dubbele ijzeren Kaaspersen, Edammerkaaspersen en verder Melkbakken, Koelvaten, Pekelbakken, Bussen, Kaasvormen enz.

Catalogussen der te verkoopen goederen zijn te verkrijgen aan de fabriek en ten kantore van den Notaris.

De goederen zijn te bezichtigen **Woensdag en Donderdag, 29 en 30 April a.s.**, van des morgens 9 tot 's nam. 5 ure.

Openbare Vrijwillige Verkoop.

De Notaris **J. VAN DER LEEDEN** te Ouderkerk aan de **IJssel** is voornemens op **Vrijdag den 1^{en} Mei 1914**, des morgens ten 11 ure aan na te melden fabriek, aan 's Gravenweg, nabij het spoorwegstation te **Nieuwerkerk a. d. IJssel**,

in het openbaar te verkoopen:

Den inventaris van de Roomboter- en Kaasfabriek „MIJNLIEFF & Co.” aldaar, bestaande in:

Een Koelmachine „Atlas”, capaciteit 7500 calorieën, in 1906 nieuw geleverd, weinig gebruikt, twee Stoompompen, „Hollandia” en „Worthington”, twee Alfa Separators, 1500 en 2000 Liter, Voorwarmer, twee Pasteurs, twee Karns, Boterkneder, Roomkoeler en Uitdrupapparaat, twee Melkpompen „Unique”, vlakke Melkkoeler „Smids”, Melkweegbascule „Sinus”, twee Kaasbakken, 1500 en 1800 Liter, twee ijzeren Waterbakken, 900 en 3000 Liter, vijf dubbele ijzeren Kaaspersen, Edammer Kaaspersen en verder Melkbakken, Koelvaten, Pekelbakken, Bussen, Kaasvormen, enz.

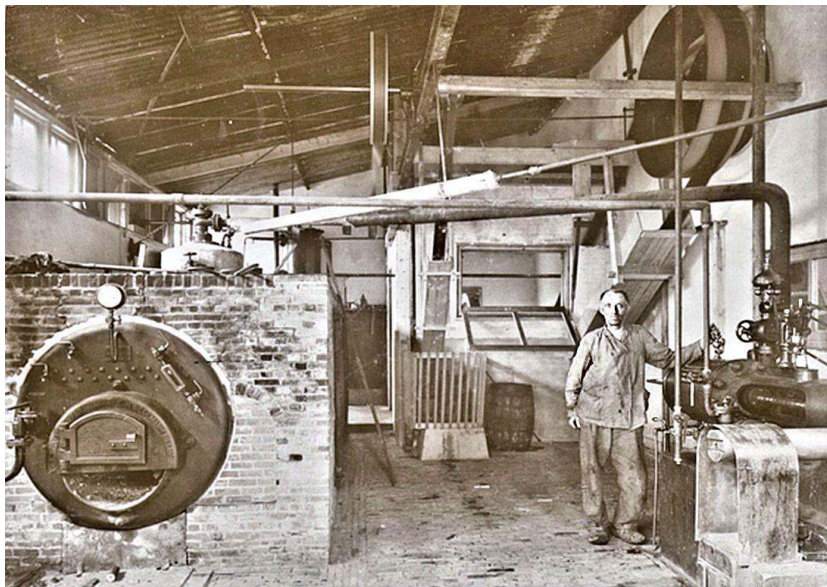
Catalogussen der te verkoopen goederen zijn e verkrijgen aan de fabriek en ten kantore van den Notaris.

De goederen zijn te bezichtigen **Woensdag en Donderdag 29 en 30 April a.s.**, van des morgens 9 tot 's nam 5 ure.

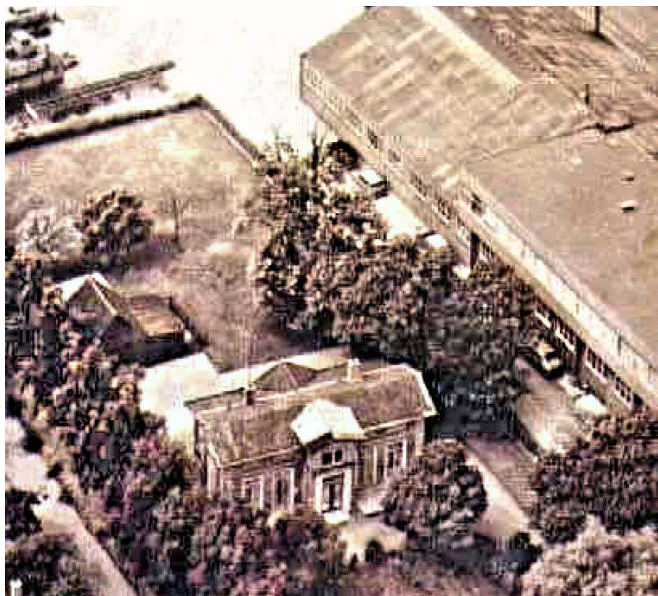
*Schoonhovensche Courant,
25 en 29 april 1914*

*Nederlandsch weekblad voor zuivel-
bereiding en veeteelt, 21 april 1914*

De Coöperatieve Inmaak Centrale Rotterdam en Omstreken (CIREO), die bonen weckte voor vooral de Duitse markt, kon een goed deel van de apparatuur van de fabriek ombouwen en werd op die plek succesvol tot na de Eerste Wereldoorlog. Het boteravontuur pakte dus niet uit als een groot succes, en de familie ging zich weer op het stenenbakken concentreren.

De roomboterfabriek van de familie Mijnlief werd omgebouwd tot CIREO inmaakcentrale.

Met dank aan Rob Stolk, die de hele geschiedenis uitgebreid heeft opgetekend, verwijzen we u verder naar de webstite van Hollandsche IJssel Mooier (HIJM):
<https://www.hijm.info/hi-storie/ambachten-en-industrie/1894-1914-roomboterfabriek-mijnlief-co>

Het Spiegelhuis met daarnaast de latere fabriek van Paul en van Weelde, 1950 (in Nederlandsch weekblad voor zuivelbereiding en veeteelt, 11 maart 1913)

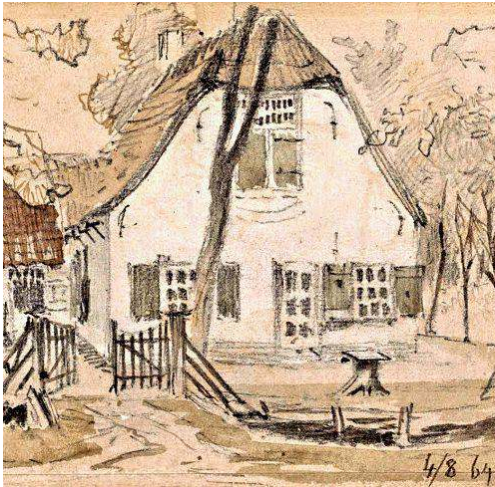
Oude Prenten: Johannes Tavenraat, 1809-1881

Ons lid en vrijwilliger Rob Stolk heeft een paar oude prenten van Johannes Tavenraat opgedoken, waarop Oud-Nieuwerkerk en omgeving is afgebeeld. Hieronder een schets van onze oude dorpskerk, rond 1860 getekend vanaf de Kerklaan.

Dorpskerk door Tavenraat

Johannes Tavenraat was een bemiddelde zakenman, die als hobby schilderde. Hij heeft echter wel formele schilder- en tekenlessen gehad, en een schetsboek met bijna 200 tekeningen uit onze buurt berust bij het Rijksmuseum.

Jachthuis Sneppenschrik

Tavenraat woonde ook een tijd in Kleef (gezondere lucht) vanwege een cholera-epidemie en bezocht daar ook een schildersschool. Daar doceerde de meer bekende landschapsschilder Barend Koekkoek, die Tavenraat de nodige kneepjes bijbracht. Na terugkomst naar Rotterdam bezat hij naast zijn huis in Kralingen ook een jachthuis in onze buurt, 'Sneppenschrik' geheten. Dit was zijn atelier. Dat jachthuis lag in de buurt van de kruising Klaas Klinkerkade en Achterweg, nabij het Schollevaarseiland in Capelle tegen de grens met Nieuwerkerk.

De wat losse teken- en schilderstijl van Tavenraat werd in die tijd door kunstken- ners en zijn leermeester Koekkoek niet bepaald hoog aangeslagen, maar net als bij de latere impressionisten kwam ook bij hem later pas de erkenning. Hij was geen broodschilder, en als vermogend man trok hij zich verder van kritiek en commen- taar op zijn stijl weinig aan.

De gevelsteen van het jachthuis is bewaard gebleven. Met lede ogen moest Taven- raat aanzien dat hij vanwege de drooglegging van de plassen in dat gebied - na de drooglegging kreeg dit gebied de naam Alexanderpolder - in 1865 zijn geliefde jachthuis moest opgeven.

*Bouwsels rond
Sneppenschrik*

Gevelsteen Sneppenschrik

*Natuur rond
Sneppenschrik*

Het feit dat een deel van Ta- venraats oeuvre bij het Rijksmuseum terecht is ge- komen illustreert dat hij als vrij onbekende kunstenaar toch op waarde werd ge- schat. Ook het Koekkoek- museum in Kleef heeft veel werk van hem hangen, even- als het stadsmuseum van Dordrecht.

Tavenraat - Wintertafereel

Vrijwilligers gezocht

Naast het onderhoud van de Oudheidkamer en de collectie worden er door de Historische Vereniging ook andere werkzaamheden verricht, te weten:

- a) de registratie van de nieuwe collectieobjecten in onze databank en het onderhoud van de daarin aanwezige informatie (aanvullen/wijzigen)
- b) het interviewen van mensen en schrijven van artikelen over de geschiedenis van Nieuwerkerk voor onze nieuwsbrief
- c) het optreden als gastheer/-vrouw of voorlichter (suppoost) tijdens de 'open middagen'
- d) behulpzaam zijn bij vragen over genealogie (stamboomonderzoek) die betrekking hebben op inwoners van Nieuwerkerk
- e) het meewerken aan de ontwikkeling en inrichting van een wisseltentoonstelling en het opzetten van een nieuwe reguliere expositie

Voor deze activiteiten zoeken wij enthousiaste vrijwilligers, die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Nieuwerkerk en zich daarin willen verdiepen. Voor de onder e) genoemde werkzaamheden wordt o.a. gedacht aan vrijwilligers die ervaring hebben opgedaan in de museumbranche of die studeren voor conservator.

Uiteraard worden de vrijwilligers begeleid door de bestuursleden en in de gelegenheid gesteld zich in de materie te verdiepen. In de Oudheidkamer zijn diverse boeken en geschriften over de Nieuwerkerkse geschiedenis aanwezig. Deze werkzaamheden kunnen thuis, maar ook op donderdagmorgen tussen 9.00 en 12.00 uur worden uitgevoerd.

Nieuwe aanwinsten

Van eind 2021 tot medio 2022 zijn nogal wat aanwinsten ontvangen. Helaas heeft de registratie van de nieuwe aanwinsten door de Covid-maatregelen stilgelegen. Gelukkig hebben wij de laatste maanden de aanwinsten tot en met juni weer in de administratie en het collectiebestand kunnen opnemen (zie <https://www.hvnweb.nl/collectie>). Enkele aanwinsten zijn in de laatste nieuwsflits al vermeld.

1. Wij ontvingen van dhr Boers een oude metalen taartvorm, van dhr Stolk een sticker van Slijterij 't Vosje (gevestigd in het oude winkelcentrum in Dorrestein) en van dhr Vermeij een flesopener met de opdruk 'Heropening Rabobank 1986'.

2. Van dhr H. Smulders te Moordrecht kregen wij een omslagmap met peilschaal en een verjaardagskalender van de gemeente Nieuwerkerk a/d IJssel.

3. Van dhr B. (Bert) Dijksman te Leiden ontvingen wij een enveloppe met correspondentie over de onteigening van de boerderij 1e Tochtweg 2 van zijn groot-vader, dhr A.A. Dijksman (zie bijgaande foto). De onteigening vond plaats in oorlogstijd (1942).

Dit was noodzakelijk voor de aanleg van het nieuwe tracé van de spoorweg Rotterdam-Gouda. De familie Dijksman heeft na de onteigening in 1942 het woonhuis op Kerklaan 58 van de familie Van der Sterre gehuurd. Een stamboombeschrijving van de familie is ook bij de documenten aanwezig.

4. Van mevr. Vlaardingebroek ontvingen wij een linnen tasje met de opdruk 'Houd Nieuwerkerk schoon' en een schoolplaat met letters voor de klassieke schrijfmethode voor het basisonderwijs.

5. Twee flesjes Prosecco met opdruk 'Welzijn Zuidplas Dank' en twee wijnglazen met opdruk 'Welzijn Zuidplas Veel dank!' ontvingen wij van dhr W.G. van Dorp.

6. De Stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle heeft (via dhr P. van der Zalm) aan ons overgedragen:

- twee leesboekjes die zijn gebruikt in de Openbare Lagere school 2 aan de 's-Gravenweg
- een etui met twee pennen waarop de opdruk 'Blad' is vermeld
- een portefeuille met opdruk 'Schipper autobedrijf'
- een balpen en een doosje lucifers van restaurant de 'Aardbeienboom', later overgegaan in 'Cartoons', vervolgens in 'Het Perron' en nu 'Müller & Co' geheten
- een bloemenvaasje van aardewerk met opschrift 'Hervormd Kerkelijk Centrum'
- een bierglas met de opdruk van de Konijnenfokvereniging, een bierglas met de opdruk van het gemeentewapen van Nieuwerkerk, een asbak van Distilleerderij De Keizer en een asbak van de Jong Woninginrichting

7. Van dhr A. Müller ontvingen wij een glazen karaf met opdruk van het logo van gemeente Zuidplas en een aansteker met de naam Van Vliet Trucks Holland BV.

8. Dhr K. Dekker overhandigde ons de nieuwsbrief 'Paraat' (eerste meinummer, jaargang 1945), met de uitroep: 'Herstelt en hertelt en verzamelt Uw scharen!'

9. Zoals in nieuwsflits 60 reeds is meegedeeld hebben wij van oud-leraar Henk Overheul veel schoolartikelen en lesmateriaal ontvangen. Als onderwijzer aan de Openbare basisscholen 'de Terp' en 'de Prins Willem Alexander' (PWA) heeft hij in de loop der jaren veel materiaal bewaard en thans aan ons overgedragen. Veel van die objecten zijn nu te vinden in het klaslokaal van onze Oudheidkamer. Daar waren bijvoorbeeld veel schoolplaten bij. Daar wij al veel van deze platen in ons bezit hadden hebben wij diverse schoolplaten geschonken aan de St. Oud Zevenhuizen-Moerkapelle, die daarmee zeer verguld was. Daarnaast waren wij zeer blij met de stapel werkboekjes die vroeger bij de schoolplaten geleverd werden.

10. Van mevr. Oudshoorn-Ballegooijen ontvingen wij decoratief aardewerk: drie kannetjes en een klompje met daarop afbeeldingen van oud Nieuwerkerk.

11. Van mevr. Molenaar ontvingen we twee mokken van aardewerk met de opdruk 'Chrysanthemum 40 jaar'.

12. Een koperen koffieketel en een koperen ketel met onderstel kregen wij (via de familie Dost) van dhr J.H. (Herman) de Jong (1926) uit Vlaardingen, die aan de Vrijheidslaan en aan de Kerklaan heeft gewoond. De koffieketel is gebruikt in het eerste raadhuis van Nieuwerkerk (hoek Kerklaan/Dorpstraat) en is door burgemeester Jas aan de vader van Herman geschonken. De koperen koffieketel met onderstel heeft de familie de Jong van hun burea aan de Kerklaan (de familie de Groot) gekregen. Beide zijn in de expositieruimte van de Oudheidkamer (stalzolder en ontvangstruimte) geplaatst.

13. Van onbekende donateurs ontvingen wij nog een medaille van de sportweek 1973, een vaantje van de tennisclub, een vaantje van de prestatie-loop 1989 St. Evenement en een beker van het Damestennistoernooi 1988 's-Gravenhout.

Wij verzoeken u vriendelijk om bij de afgifte van de objecten een notitie te voegen van de schenker en van wie de objecten zijn geweest en/of waarvoor ze werden gebruikt. Daartoe liggen formulieren in de Oudheidkamer. In principe worden alleen objecten geaccepteerd die in Nieuwerkerk zijn gemaakt, door een Nieuwerkerker zijn gebruikt of over Nieuwerkerk gaan. Bij twijfel kunt u altijd contact opnemen met één van de bestuursleden (zie pagina 13).

Colofon

Lidmaatschap

Particulieren zijn met een *minimum bijdrage van €17,50* al lid van onze vereniging. *Voor een tweede gezinslid erbij bedraagt die slecht €25 voor beiden. De minimale bijdrage voor bedrijven bedraagt €50,00.*

Het bestuur verzoekt u om de bijdrage voor 2022 over te maken op rekening **NL89 RABO 0345 2942 03** t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel, onder vermelding van 'contributie 2022'.

Let op:

De HVN is een culturele ANBI, waardoor de belastingaftrek van de gift hoger is. Wie minimaal vijf jaar lang een gift in geld wil doen kan het formulier 'Overeenkomst Periodieke Gift' downloaden van de website www.hvnweb.nl.

Het ingevulde formulier kunt u opsturen naar de penningmeester en u ontvangt het ondertekend retour. Hij informeert u ook over gewenst legateren.

De **Nieuwsbrief** van de Historische Vereniging te Nieuwerkerk aan den IJssel verschijnt drie maal per jaar en deze ontvangen de leden gratis. Daarnaast wordt regelmatig een digitale **Nieuwsflits** aan de leden toegezonden.

Eindredactie: Mieke den Boer (e-mail: mieke@miekedenboer.nl)

Alle leden kunnen een artikel voor de Nieuwsbrief aanbieden. De redactie houdt zich het recht voor artikelen in te korten, te wijzigen of te weigeren.

Vormgeving en fotobewerking: Mieke den Boer-Snoei

Bestuur Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

Voorzitter/objectfotografie

Brord van Westing, Vecht 154, 2911 ES, tel. 0180-321363

e-mail: vanwesting@hvnweb.nl

Wvd secretaris

Kor van der Glas, Prins Mauritsingel 19, 2912 BG, tel. 0180-319372

e-mail: info@hvnweb.nl

Penningmeester/beheerder website

Piet Fokker, Margrietveld 14, 2914 GC, tel. 0180-317245

e-mail: fokker@hvnweb.nl

Rekening NL89 RABO 0345 2942 03

t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

Lid/educatie

Johan Knoester, Irisveld 4, 2914 CB, tel. 0180-315896

e-mail: johanknoester1@ziggo.nl

Ereleden HVN

Maarten Molenaar (†) en Eefje Molenaar-van Rossum

Adri den Boer (†) en Mieke den Boer-Snoei

Agenda en sleutel Oudheidkamer

Eefje Molenaar-van Rossum, 's-Gravenweg 6, tel. 0180-312228

Documentaire informatie Nieuwerkerkse geschiedenis

Streekarchief Midden-Holland, Klein-Amerika 20 te Gouda, zie www.samh.nl.

Adres Oudheidkamer: 's-Gravenweg 6a, tel. 0180-312228

Museumnummer 1215

Internetadres: www.hvnweb.nl

De HVN wordt financieel gesteund door:

- *gemeente Zuidplas* (en komt met bijdragen en links voor op de gemeentelijke websites www.zuidplas.nl en www.beleefzuidplas.nl)

Autobedrijf Van Reeuwijk

Makelaar Lagendijk

Leefgoed De Olifant

Restaurant De Roode Leeuw (Capelle a/d IJssel)

Venrooy tandtechniek

Hoogerwaard Advies

Hoogerwaard Advies

Vormgeving en fotobewerking:

Mieke den Boer-Snoei

Oplage:

275